

Textul religios mărturisit

**IPS TEOFAN,
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei**

Simpozionul „*Text și discurs religios*” organizat în cadrul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași devine deja tradiție prin implicarea afectivă și eficientă a organizatorilor. Dumnezeu să le răsplătească însutit osteneala, aici și dincolo.

Manifestările de acest gen au darul de a prelungi, în spații strict neliturgice, mărturisirea sau propovăduirea Cuvîntului. Textul sacru este în sine putere dătătoare de viață. Cel ce-l atinge în diverse forme, chiar numai din curiozitate sau interes științific, este, uneori pe nesimțite, influențat de marea forță care sălășluiește într-însul. Această forță nu este sesizată imediat. Este ca bobul de grâu întru așteptarea primăverii, cum spune Sfîntul Apostol Pavel; este ca bobul de strugure în așteptarea Potirului, după mărturia unui preot poet din Mehedinți. Puțin cîte puțin, uneori trecînd prin putrefacție, îngheț și zdrobire, bobul de grâu devine prescură, bobul de strugure devine Împărtașanie, Comuniune, Cunoaștere.

Da! Aplecarea onestă asupra textului biblic, singurul sacru în esență, deschide perspectiva cunoașterii în mod real. Părintele Daniil de la Rarău, fost jurnalist și scriitor din perioada interbelică, mărturisitor creștin în închisorile comuniste, spunea, citînd un înțelept din vechime, că „*orice cunoaștere este o cu-noaștere, o naștere laolaltă, cu cineva, cu ceva, cu un rost, un tîlc, un sens*”. Dacă „*orice cunoaștere*” este o naștere laolaltă cu o persoană, un lucru, un eveniment, cu atît mai mult cunoașterea textului sacru.

Textul biblic îl așează pe cititor, pe cercetător, pe rugător în lumea tulburătoare a începutului umanității, a zbererii acesteia între bine și rău, a evoluției sau degenerării ei, a frumuseților adînci sau a urfciunilor pustiiri, prezente uneori chiar în Casa Domnului. Un univers al cunoașterii se deschide în fața celui care se lasă cuprins sau este cuprins de pagina biblică.

Dincolo de cunoașterea unei lumi cu frămîntări uriașe și chinuri aprinzătoare de întrebări, uneori fără răspuns, textul sfînt al Bibliei dăruiește cunoașterea Cuvîntului „*La început era Cuvîntul și Cuvîntul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvîntul... Toate prin El s-au făcut... Întru El era viața și viața era lumina oamenilor... Cuvîntul era lumina cea adevărată, Care luminează pe tot omul care vine în lume... Și Cuvîntul s-a făcut trup și s-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui... În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu l-a cunoscut. Întru ale*

Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit. Și celor cîți L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu” (Ioan 1, 1-14).

Am citat pe larg din capitolul întâi al Evangheliei după Sfîntul Ioan căci aici, în scurta relatare, se prezintă toată drama cunoașterii și necunoașterii.

Cunoașterea Cuvîntului duce la calitatea de „*fii ai lui Dumnezeu*” – finalitate a oricărui demers creștin. Relația autentică dintre fiu și tată este una de iubire, cunoașterea defîinindu-se, traducîndu-se de fapt, prin a iubi. Iar cel care iubește, primește dreptul de a face tot ce dorește, iubirea fiind platforma libertății.

Cunoaștere, iubire, libertate. Triadă binecuvîntată izvorîită din textul sacru asimilat în coordonatele lui principale, trăit, prin experiență proprie, în esența lui.

Apropierea, prin cercetare, de textul biblic nu aduce totdeauna, la toți și pe deplin asimilarea cunoașterii Cuvîntului, adică a cunoașterii propriu-zise altoită pe iubire și dăruitoare de libertate. Există riscul înstrăinării ființiale a discursului de text, precum există pericolul îndepărtării religiei de credință, a cuvintelor de Cuvînt.

Pentru ca textul să fie fecund, pentru ca discursul să fie dătător de viață, adică mărturisitor al Cuvîntului – Viața este nevoie de „*focul*” adus din cer de Hristos, foc pe care El, Hristos, dorește să-l vadă aprins în inima omului. Acest „*foc*” imposibil de defînit de logica umană obișnuită, fiind „*nebunie*” și „*mintea*” pentru înțelepciunea acestei lumi, dăruiește omului perspectiva cunoașterii adevărate. Zice Sfîntul Simeon Noul Teolog:

*„nu căuta să exprimi acestea prin cuvinte
nici să le cuprinzi prin cugetări
ci caută să primești focul
care învață și arată limpede”.*

Mai tîrziu, acest adevăr avea să fie mărturisit de Ioan al Crucii, canonizat de Biserica Apuseană:

*„acest a ști fără a ști
putere – atît de multă are
încît cei tari în teorii
să-l dovedească nu-s în stare//.
Căci ei n-ajung prin cugetare
pîn'la a nu mai ști știind
orice știință depășind”.*

Am nădejde că Facultățile de Teologie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași precum și laudabilele inițiative ale Facultății de Litere în proiectele „*Monumenta linguae daco-romanorum*” și „*Text și discurs religios*” să se lase cuprinse de acest „*foc*”, de acest „*a nu mai ști știind*”. Aceasta pentru ca discursul asupra textului religios să devină propovăduire a Cuvîntului, mărturisire a Adevărului.